

Bijlage: afweging hogere geluidwaarden

Behorende bij: TAM-IMRO plan Reeuwijkse Poort

1 Aanleiding

Binnen het TAM-omgevingsplan worden nieuwe woningen gerealiseerd. Woningen zijn geluidsgevoelige functies. De planlocatie van de woningen ligt binnen het aandachtsgebied van de rijksweg A12, provinciale weg en gemeentelijke wegen.

Het project voldoet niet aan de standaardwaarde van 50 dB voor rijkswegen en 53 dB voor gemeentelijke wegen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl). Er wordt wel voldaan aan de grenswaarde van 60 dB voor rijkswegen na het treffen van maatregelen zoals het toepassen van niet-geluidgevoelige gevels. Ook wordt voldaan aan de grenswaarde van 70 dB voor gemeentelijke wegen. Daarom stellen wij een afweging op om hogere geluidwaarden toe te laten op de planlocatie.

Omdat er voor de provinciale weg nog geen geluidproductieplafonds zijn vastgesteld is de geluidsbelasting van deze weg volgens de Aanvullingswet Geluid getoetst aan de Wet geluidhinder (hierna: Wgh). Ook hier werd de voorkeursgrenswaarde overschreden en is dan ook een separaat besluit hogere waarden opgesteld.

2 Afgewogen hogere geluidwaarden

In het plan zijn de volgende afgewogen hogere geluidwaarden opgenomen:

Bestemming	Geluidsbron	Hogere waarden [dB]
Omschrijving		
Blok A	rijksweg	60 dB
Blok B	rijksweg	60 dB
Blok C	rijksweg	60 dB
Blok A	gemeentelijke wegen	64 dB
Blok B	gemeentelijke wegen	64 dB
Blok C	gemeentelijke wegen	65 dB

In het plan is de volgende waarde opgenomen voor het gezamenlijk geluid:

Omschrijving	Gezamenlijk geluid [dB]
Blok A	69 dB
Blok B	69 dB
Blok C	73 dB

Deze afweging baseren wij op het volgende document:

Akoestisch onderzoek Herontwikkeling Reeuwijkse Poort te Reeuwijk, d.d. 20 maart 2025 opgesteld door Peutz.

De volgende voorwaarden zijn verbonden aan deze afweging:

- De woningen met een geluidsbelasting boven de standaardwaarde + 5 dB moeten beschikken over een geluidsluwe gevel en buitenruimte. In de nadere planuitwerking (vergunning voor bouwen) moet door middel van een akoestisch onderzoek aangetoond worden dat de woningen aan deze voorwaarde voldoen.
- Bij een geluidsbelasting hoger dan de grenswaarde op de gevel van een woning gelden de volgende regels:
 - a. er worden maatregelen getroffen om de geluidsbelasting te reduceren;
 - b. deze gevel, of het deel van de gevel ter plaatse van de overschrijding, wordt uitgevoerd als niet-geluidgevoelige gevel (met bouwkundige maatregelen).

3 Toetsingskader

Wij toetsen de afgewogen hogere geluidwaarde aan het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) en de Beleidsregel Hogere waarden regio Midden-Holland 2018 (hierna: de beleidsregel). De beleidsregel is vastgesteld door de gemeente Bodegraven-Reeuwijk op 19-02-2019. Alle gemeenten hebben dit beleid opnieuw vastgesteld onder de Omgevingswet.

In het Bkl is voor de toelaatbare geluidsbelasting van rijkswegen een standaardwaarde opgenomen van 50 dB. Er geldt een grenswaarde van 60 dB. Een geluidsbelasting onder de standaardwaarde is toegestaan. Een geluidsbelasting boven de grenswaarde is niet zonder meer toegestaan. Wanneer de geluidsbelasting tussen deze twee waardes valt, kunnen afgewogen hogere geluidwaarden toegelaten worden. Voordat we afgewogen hogere geluidwaarden toelaten, controleren we of de geluidsbelasting met maatregelen kan worden verlaagd tot de standaardwaarde of lager. Lukt dat? Dan is er geen afgewogen hogere geluidwaarde nodig. Zijn de maatregelen niet doeltreffend genoeg? Of zijn er bezwaren van stedenbouwkundige, verkeers- of vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard? Dan is het mogelijk om een afgewogen hogere geluidwaarde toe te laten.

Daarnaast beoordelen wij ook of er sprake is van geluidsbelasting vanuit meerdere bronnen (cumulatie). In de beleidsregel Hogere waarden regio Midden-Holland is opgenomen in welke situaties aanvullende voorwaarden gelden. Het doel van een aanvullende maatregel is om ervoor te zorgen dat er minimaal één geluidsluwe gevel en buitenruimte aanwezig is bij een woning.

4 Afweging

De omgeving is te kenmerken als binnenstedelijk. Een groot deel van het geluid in de omgeving komt van de wegen rond het gebied.

Toetsing Bkl

Het geluid op de verschillende bouwblokken gaat over de standaardwaarde van 50 dB voor rijkswegen heen. Het geluid gaat niet over de grenswaarde van 60 dB na het treffen van maatregelen zoals het toepassen van een niet-geluidgevoelige gevel. Hieronder staat of het geluid lager kan worden door maatregelen te treffen.

Maatregelen

In het akoestisch onderzoek staat dat het niet mogelijk is om de geluidsbelasting te verlagen tot de standaardwaarde door maatregelen te nemen. Om de geluidsbelasting te reduceren worden onderstaande maatregelen onderscheiden:

1. Maatregelen aan de bron. Hiermee worden maatregelen aangeduid als het toepassen van geluidsreducerend asfalt of het verminderen van de snelheid.
2. Maatregelen tussen de bron en de waarnemer (in de overdracht). Hierbij gaat het om de realisering van geluidswallen en geluidsschermen, maar ook om maatregelen van stedenbouwkundige aard (afstand weg-woning).

Het verlagen van de snelheid of het verminderen van het verkeer stuit op verkeerskundige bezwaren. De wegen dienen hun functie ten behoeve van de bereikbaarheid te behouden. Een dergelijke maatregel zou de doorstroming van verkeer en de bereikbaarheid van het gebied ernstig belemmeren, waardoor deze optie niet haalbaar is.

De toepassing van geluidsreducerend asfalt is een mogelijkheid om geluidemissie aan de bron te reduceren. De A12 is overigens reeds uitgevoerd met geluidsreducerend asfalt. Dergelijke maatregelen zijn overigens niet in alle gevallen haalbaar en/of wenselijk. Met name in stedelijke situaties zijn deze maatregelen vaak niet optimaal. De aanwezigheid van zwaar en wringend verkeer ter hoogte van kruisingen, rotondes en opstelvakken leidt tot een verkorte levensduur van de wegdekken. Dit heeft vervolgens hoge kosten en overlast voor de bewoners tot gevolg. Bovendien zal het aanleggen van een geluidsreducerend wegdek onvoldoende effect opleveren om het tot maximaal de standaardwaarde te reduceren. Gezien de locatie nabij meerdere kruisingen en veel wringend verkeer, is toepassing van dit type wegdek daarom mede vanuit financieel oogpunt niet wenselijk.

Langs de A12 zijn thans al enige geluidsschermen gesitueerd. Het doortrekken van deze schermen zal een gunstig effect op de geluidbelasting ter plaatse van de beoogde ontwikkeling hebben. De effecten hiervan zijn echter relatief beperkt, daar de beoogde woningen al deels worden afgeschermd door de aan de A12 gelegen kantoorbebouwing. Daarnaast is het situeren van schermen op de dakrand van de kantoorfuncties nader onderzocht. Hierbij is met name het effect op het geluid als gevolg van wegverkeer over de A12 beschouwd, daar dit – gezien de overschrijding van de grenswaarde – maatgevend is voor de benodigde vervolgacties. Uit een nadere beschouwing volgt dat het toevoegen van een scherm, met een hoogte van 3 meter, op de dakrand van de kantoorfuncties leidt tot een zeer plaatselijke en relatief beperkte reductie van het geluid. De omvang van een dergelijk scherm is te beperkt om doelmatig het geluid te reduceren.

Het toepassen van geluidsschermen langs de gemeentelijke wegen is daarom vanuit stedenbouwkundig oogpunt ongewenst.

Met bovenstaande is voldoende aannemelijk gemaakt dat maatregelen om de geluidsbelasting te reduceren niet doelmatig zijn of stuiten op bezwaren van verkeerskundige, stedenbouwkundige en financiële aard.

Cumulatie

Het gecumuleerde geluid van alle wegen (A12, provinciale weg en gemeentelijke wegen) varieert op de gevels van geluidgevoelige gebouwen binnen het plangebied. Het maximale gecumuleerde geluid ter plaatse van de gevels van de beoogde woningen bedraagt 73 dB.

Hiermee wordt het geluid ter plaatse van de gevels van de woningen deels als zeer slecht gekwalificeerd. Er zijn echter tevens posities waar het geluid als zeer goed wordt gekwalificeerd. De woningen die een gevel kennen die als zeer slecht wordt beoordeeld, zijn grotendeels ook aan een rustig binnengebied gesitueerd.

Een dergelijk gecumuleerd geluid kan hiermee als aanvaardbaar worden beschouwd. Door de beoogde herontwikkeling van het gebied verkrijgt het gehele gebied een kwaliteitsimpuls, en wordt invulling gegeven aan de sterke woningbouwopgave. Er zullen daarnaast plaatselijke maatregelen getroffen moeten worden, onder andere ten behoeve van het realiseren van een geluidsluwe gevel en buitenruimte, waarmee een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat wordt gerealiseerd. Daarnaast is een hoge gecumuleerde geluidbelasting op een dergelijke stedelijke locatie niet ongebruikelijk en zullen de beoogde woningen voldoen aan de eisen uit het Bbl.

Gezamenlijk geluid

In het plan is de waarde van het gezamenlijk geluid opgenomen. Op basis van deze waarde wordt de geluidwering van de gevel bepaald.

Toetsing beleidsregel

Geluidsluwe gevel

In de beleidsregel staat dat een woning een geluidsluwe gevel moet hebben bij een geluidsbelasting van meer dan de standaardwaarde +5 dB. In dit geval is dat 55 dB voor rijkswegen en 58 dB voor de gemeentelijke wegen. Een geluidsluwe gevel heeft een geluidsbelasting die lager is dan de standaardwaarde.

In deze situatie is de geluidsbelasting meer dan 55/58 dB. Dit betekent dat deze aanvullende voorwaarde uit de beleidsregel geldt en dat deze woningen dienen te beschikken over een geluidsluwe gevel. In de regels van het plan is dit geborgd, waardoor wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarde.

Geluidsluwe buitenruimte

In de beleidsregel staat dat ten minste één buitenruimte van de woning aan de geluidsluwe gevel zit bij een geluidsbelasting hoger dan de standaardwaarde +5 dB. In dit geval is dat 55 dB voor rijkswegen en 58 dB voor de gemeentelijke wegen. Kan dat niet? Dan krijgt de gevel een afsluitbare buitenruimte.

In deze situatie is de geluidsbelasting meer dan 55/58 dB. Dit betekent dat deze aanvullende voorwaarde uit de beleidsregel geldt en dat deze woningen dienen te beschikken over een geluidsluwe buitenruimte. In de regels van het plan is dit geborgd, waardoor wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarde.

Niet- geluidgevoelige gevels

Sommige woningen hebben een niet-geluidgevoelige gevels (met bouwkundige maatregelen). Deze gevels nemen wij niet mee in de toetsing. In de beleidsregel staat dat een woning maximaal één niet-geluidgevoelige gevel (voorheen dove gevel) en minimaal één geluidsluwe gevel heeft.

In dit geval wordt niet aan de voorwaarde voor 1 dove gevel voldaan. Enkele woningen hebben meer dan 1 dove gevel. Onderstaand wordt gemotiveerd afgeweken van de beleidsregel.

Motivering voor het afwijken van de beleidsregel Hogere waarden

Geluid

De geluidsbelasting op de gevels enkele nieuw te bouwen woningen overschrijdt ten gevolge van het wegverkeer op de provinciale weg de grenswaarde. Reden waarom een besluit Hogere waarden dient te worden vastgesteld. Het plan voldoet grotendeels aan het beleid Hogere waarden. In het beleid is een besluit Hogere waarden echter slechts met één dove gevel toegestaan, terwijl er in het ontwerp op enkele woningen meer dan 1 dove gevel is. Het college heeft de bevoegdheid om af te wijken van het beleid, mits deze afwijking afdoende is gemotiveerd.

Aan de afwijking van de beleidsregels op het punt van het aantal dove gevels ligt een belangenafweging ten grondslag. De beleidsregel ziet immers op de bescherming van mensen tegen geluid. De volgende argumenten spelen bij deze belangenafweging een rol.

Woonkwaliteit

Een van de eisen uit de beleidsregel is de aanwezigheid van een geluidsluwe gevel. Bij een geluidsluwe gevel kunnen ramen en deuren open zonder dat er geluidshinder ontstaat. De woningen beschikken over een geluidsluwe gevel en buitenruimte. De woonkwaliteit is hiermee gewaarborgd. Ook zal het binnenniveau voldoende geborgd zijn aangezien het Besluit bouwwerken leefomgeving eisen stelt aan de gevelwering.

Er is sprake van maximaal 30 woningen waarvoor geldt dat niet kan worden volstaan met slechts 1 dove gevel. Er is besloten om in dit geval af te wijken van de gemeentelijk beleid aangaande geluid omdat alternatieve oplossingen beperkt voorhanden zijn en het een logisch gevolg is van bouwen op de gekozen plaats.

Maatregelen

In dit besluit zijn diverse maatregelen afgewogen om de geluidsbelasting te reduceren. Maatregelen om de geluidsbelasting te reduceren blijken niet doelmatig of stuiten op bezwaren van verkeerskundige, stedenbouwkundige en financiële aard.

Afweging

Het transformeren van het terrein van de Reeuwijkse poort brengt, vanwege de ligging, enkele zaken ten aanzien van geluid aan het licht. Het is mogelijk om te voldoen aan wettelijke regels ten aanzien van geluid en het behoud van een goed woon- en leefklimaat. De gemeente heeft bovenwettelijke voorwaarden opgenomen in haar geluidsbeleid. Een van die voorwaarden is het maximeren van het aantal dove gevels tot maximaal 1 per woning. In het geval van de Reeuwijkse poort is het voor maximaal 30 woningen niet mogelijk om een goed woon- en leefklimaat te borgen en vast te houden aan een enkele dove gevel. Alternatieve maatregelen zijn niet aanwezig. Om die reden is besloten het gemeentelijk bovenwettelijk beleid in dit specifieke geval niet toe te passen.

5 Conclusie

De hogere geluidwaarden worden als aanvaardbaar beschouwd. Hoewel de standaardwaarde van 50 dB voor rijkswegen wordt overschreden, blijft de geluidsbelasting na het treffen van maatregelen onder de grenswaarde van 60 dB. Ook de standaardwaarde van 53 dB voor gemeentelijke wegen wordt overschreden, maar de grenswaarde van 70 dB niet.

Daarnaast is vastgesteld dat verdere reductie door maatregelen niet haalbaar is vanwege verkeerskundige, stedenbouwkundige en financiële bezwaren en/of niet voldoende doelmatig zijn. In de regels van het plan is de aanvullende voorwaarde voor een geluidsluwe gevel en buitenruimte geborgd.

Hiermee voldoen de hogere geluidwaarden aan de criteria uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en is het toekennen van hogere geluidwaarden gerechtvaardigd. Na afweging van de genoemde argumenten is het college bereid om af te wijken van de Beleidsregel Hogere waarden op het punt van het maximaal toegestane aantal dove gevels.